

fra; han har ikke Midler til at blive Styrmand og er derfor bleven en fattig Matros, der nu er 60 Aar og i over 45 Aar har faret fra Kjøbenhavn og har hjemme i Kjøbenhavn. Han føler imidlertid ved sit 60de Aar, at Kræfterne begynde at svigte ham, og han søger et Dieblit hjem til Slægtningerne paa det fjerne Sted — jeg nævnte Bornholm —, ser sig om, om han der ikke kan finde et Hjem, om der der ikke skulde være en lille Mulighed for at arbejde sig igennem, men det glipper. Et halvt Aar efter, at han har forladt Kjøbenhavn, hvorfra han som sagt har faret i 45 Aar, begjærer han Fattighjælp paa Bornholm, og saa er efter Mindretallets Forslag hans 45aarige Ophold tabt, det har ikke mere Betydning for ham. Men det er urigtigt. Det er derfor, jeg siger, at vi ikke skulde tale om Opholds-kommunen eller om Xrangs-kommunen, men skulde tale om en Ret, der, naar den er erhvervet, ikke atter gaar tabt uden der-ved, at en lignende Ret erhverves paa et nyt Sted ved et lige saa langt eller længere Ophold der. Ja, siger man, man maa dog gjøre Forskjel paa det Sted, hvor Mennesket er i det Dieblit, han bliver trængende, og paa det Sted, hvor han tidligere har været; thi han har ved en frivillig Villiesakt opgivet det tidligere Sted og er dragen hen til det nye, og saa har det forrige Sted ingen Forpligtelse længer? Ja, hvad er nu denne frivillige Villiesakt? Er den ikke undertiden noget overmaade Nødtvingent, er den ikke undertiden noget i højeste Grad Respektabelt, som Fattigbestyrelsen skulde anerkjende? Jeg siger ikke, at Sagen stiller sig saaledes i mange Tilfælde, men dog i en Del. En Mand har f. Ex. levet 20 Aar paa et Sted, det gaar langsomt tilbage for ham, og han maa med en talrig Familie — hvis Talrigbed maafte netop har bevirket Tilbagegangen — opgive den Bedrift, han har, og der tilbyder sig maafte ikke nogen ny Bedrift for ham paa det Sted, hvor han er, men derimod tilbyder sig i en anden Kommune, maafte i Nabokommunen, Udsigt til en lille Handel. Der er i denne anden Kommune Nogen, som vil overlade ham et Sted, hvor han kan begynde forfra, der er kort sagt Udsigt til, at han muligens kan endnu paa denne Maade holde sig oppe; men denne Udsigt brister, og saa skulde derimod den paa Billighed grundede Ret, som han havde ligeoverfor den Kommune, hvor han tidligere har opholdt sig i de 20 Aar, være tabt, fordi han til dette Ophold af 20 Aar havde spøiet dette, at han ikke ganske rolig blev, hvor han havde været, og kaldt Kommunen til Rast, men drog ud til en anden Kommune for at se, om han ikke endnu kunde slaa sig selv igjennem. Det Ubillige ligger overhovedet i den Betragtning, at den Kommune, man har forladt — som det hedder, frivillig — ikke længere er forpligtet; det er haardt lige overfor de Personer, der her er Tale om, og blandt hvilke der ganske vist er Enkelte, som lefsindig vandre omkring, men

blandt hvilke der ogsaa er Mange, der nødes af den haarde Skjæbne til at drage bort for at søge nye Veie paa nye Steber; derfor skal man ikke betage dem, hvad de surt have erhvervet. Hvor ofte maa ikke f. Ex. Tjenestefolk nødtvingent forlade den Kommune, hvori de have været i lang Tid, for dog at faae en Tjeneste, som man endnu vil unde dem, om end deres Kræfter ere svækkede, og de ikke kunne paatage sig det tidligere Arbejde; men skal da saa deres Forhold til den tidligere Kommune derved være ophørt? Det er Noget, der har en stor Betydning, og det kommer frem ved Flertallets Forslag, hvorefter man i den Kommune, hvor den diebliffelige Xrang indtræder, kun skal forlange 5 Aars Ophold, medens man i den forrige Kommune forlanger 10 Aars Ophold. Jeg indser ikke Billigheden deraf; jeg tror, at nuværende Fattiglovgivning i dette Punkt er billigere. Men lad der ogsaa være en vis Billighed i denne Forskjel; lad os da sige, at den Hjemstedsret, den Forsørgelsesret, en Fattig har erhvervet paa et Sted, kan svækkes efterhaanden; men lad os ikke sige, at den, der er dragen ud fra en Kommune, hvor han har levet i 10 Aar, skal Morgenen efter have tabt denne Ret. Lad denne svækkes efterhaanden saaledes, at, naar han har været borte et vist Antal Aar, vinde de 10 Aar ind til at have en Betydning, som ellers 5 Aar vilde have, og de 20 Aar vinde ind til kun at regnes for 10 Aar! Det kan jeg forstaa, og det kan jeg endda finde mig i. Lad os sige, at, ligesom man ved at sende en Mand tilbage til hans Fødested efter mange Aars Fraværelse sender ham hjem til Noget, der er ham fremmed, saaledes kan det ogsaa være, at det Sted, hvor han har været i 10 Aar, men for 30 Aar siden, er blevet ham fremmed. Ja, det kan føre til, at man siger, at der maa indtræde en Præskriptionstid for den erhvervede Hjemstedsret, saa at, naar man har været 20 eller 30 Aar borte fra en Kommune, kan man ikke selv reklamere en Ret, der er erhvervet for saa lang Tid tilbage. Det kan man sige, men derimod er det et Barbari, et Gjøglespil, naar man siger: 10 Aars Ophold i en Kommune giver Forsørgelsesret, men denne ophører, saasnart man har været blot een Dag borte fra Kommunen. Og her kommer jeg til at tilspøie, hvad der ogsaa er sagt af det ærede 6te kongevalgte Medlem, og som jeg selv i Forveien havde tænkt at ville sige, at, saaledes som Forholdene nu ere, kan man, medens Tiden til at erhverve Forsørgelsesretten endnu løber, — altsaa endnu ikke er udløben, gjøre Fj; men efter Mindretallets Bestemmelse kan man gjøre Fj-fene hagefter. Dørene aabnes paa videste Gab derfor. En Mand har været 10 Aar, 20 Aar i en Kommune og har altsaa den fulde Ret ifølge Mindretallets Forslag; men nu siger man: Nei, denne Mand skal ikke nyde Godt af sin Ret, og